

İstatistik Adı

Özel Sektörün Yurt Dışından Sağladığı Kredi Borcu

Veri: Kapsam, Dönemsellik ve Zamanlılık

Kapsam karakteristikleri

Çalışmanın amacı: Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karar'ın 17'inci maddesinin (a) fıkrasının 2. ve 3. paragraflarında sayılan ve takibi Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından gerçekleştirilen kamu kurum ve kuruluşlarının yurt dışından sağladığı uzun vadeli kredilerin dışında, Türkiye'de yerleşik kişilerce yurt dışından temin edilen bir yıldan uzun vadeli krediler ile Türkiye'de yerleşik kişilerce yurt dışından sağlanan kısa vadeli kredilerin takibinin sağlanmasıdır.

Verinin tanımı: Veriler, özel sektörün yurt dışından sağladığı uzun ve kısa vadeli kredilerin borçlu ve alacaklı bazında dağılımı, döviz cinsi, ödeme planları, ülke dağılımı, sektörel dağılım ve faiz türü şeklindeki ayrıntılı bilgileri kapsamaktadır.

İstatistiksel kavramlar ve tanımlar:

Yerleşiklik

Dış borç istatistiklerine ilişkin iki temel kavram bulunmaktadır. Bunlardan "ekonomi" bir hükümet tarafından idare edilen coğrafi bölgeyi ifade ederken, "yerleşikler" bir ekonomide bir yıldan fazla süre ile devamlı ve düzenli olarak ikamet eden, o ekonomi içerisinde faaliyette olan kurum ve kişileri ifade etmektedir.

Dış Borç Stoku

Dış borç stoku, herhangi bir tarih itibarıyla kullanımı gerçekleştirilmiş olan ve bir ekonomide yerleşik kişilerin yerleşik olmayanlara borçlu olduğu; ilerideki bir tarihte anapara ve/veya faiz ödemesi/ödemeleri yapılmasını gerektiren cari, şartlı olmayan yükümlülüklerin bakiyesidir.

Vade

- Kısa Vade: Orijinal vadesi 1 yıla kadar (365 gün dahil) olan kredileri içermektedir.
- Uzun Vade: Orijinal vadesi 1 yıldan uzun olan kredileri içermektedir.

Faiz

- Sabit Faiz: Kredi sözleşmesinde belirtilen ve kredi vadesi süresince değişmeyen faiz oranıdır.
- Değişken Faiz: Kredi sözleşmesinde belirtilen değişken bir referans göstergeye bağlı olarak kredi vadesi süresince artıp azalabilen faiz oranıdır.

Özel Sektörün Yurt Dışından Sağladığı Uzun Vadeli Kredi Borcu

Kamu bankaları hariç özel bankalar, bankacılık dışı finansal kuruluşlar ile finansal olmayan kuruluşlar (Kamu İktisadi Teşebbüsleri hariç) ve gerçek kişilerin yurt dışından sağladığı uzun vadeli nakit krediler, yurtdışındaki tahvil ihraçları ile ithalatın finansman şekillerinden mal mukabili ve kabul kredili mal mukabili ödeme haricindeki diğer vadeli ödeme şekillerine göre oluşan vadesi bir yıldan (365 günden) uzun ticari kredileri içermektedir.

Özel Sektörün Yurt Dışından Sağladığı Kısa Vadeli Kredi Borcu

Kamu bankaları hariç özel bankalar, bankacılık dışı finansal kuruluşlar ile finansal olmayan kuruluşlar (Kamu İktisadi Teşebbüsleri hariç) ve gerçek kişilerin yurt dışından sağladığı kısa vadeli nakit kredileri içermektedir.

Özel Sektörün Yurt Dışından Sağladığı Kredi Borcunun 1 Yıla Kadar Olan Vade Dağılımı

Kamu bankaları hariç özel bankalar, bankacılık dışı finansal kuruluşlar ile finansal olmayan kuruluşlar (Kamu İktisadi Teşebbüsleri hariç) ve gerçek kişilerin yurt dışından sağladığı uzun vadeli kredilerin 1 yıla kadar olan anapara ödemeleri ile söz konusu kuruluşların kısa vadeli kredilerinin anapara ödemeleri toplamından oluşmaktadır.

Sınıflamalar: External Debt Statistics: Guide for Compilers and Users, 2013 (Dış Borç İstatistikleri: Derleyiciler ve Kullanıcılar için El Kitabı, 2013) altında yer alan sınıflamadır.

Hedef kitle: Hazine ve Maliye Bakanlığı, Ticaret Bakanlığı gibi kamu kurum ve kuruluşları, akademisyenler ile IMF, World Bank, OECD gibi uluslararası kuruluşlardır.

Coğrafi kapsam: Tüm Türkiye'dir.

Coğrafi düzey: Yoktur.

Sektörel kapsam: Veriler, bankalar (kamu bankaları hariç özel bankalar), bankacılık dışı finansal kuruluşlar (finansal kiralama, sigorta ve faktoring kuruluşları) ve finansal olmayan kuruluşları (kamu iktisadi teşebbüsleri hariç özel şirketleri ve gerçek kişiler) kapsamaktadır.

Zaman kapsamı: Özel sektörün yurt dışından sağladığı kredi verilerinde, uzun vadeli kredi verileri 2002, kısa vadeli kredi verileri ise 2004 yılından başlamaktadır. Tablolardaki veriler, belirtilen yıl ve aylar itibarıyla stok değerleri göstermektedir.

Diğer kapsam: Yoktur.

Kapsamdaki sınırlılıklar: Yoktur.

İstatistiksel birim: Raporlama yapan birimdir.

Temel dönem/yıl: Yoktur.

Referans dönemi: İki önceki ay.

Ölçü birimi:

Değişken/Gösterge	Ölçü Birimi
Tüm Değişkenler	ABD doları

Dönemsellik

Verinin toplama sıklığı: Aylık

Verinin yayımlama sıklığı: Aylık

Zamanlılık

Yayımlanan her veri için ortalama üretim süresi: 30 gün

İlk sonuçların yayımlandığı tarih ile referans döneminin son tarihi arasındaki fark (gün): 43-45 gün

Nihai sonuçların yayımlandığı tarih ile referans döneminin son tarihi arasındaki fark (gün): 43-45 gün

Kamuoyunun Bilgiye Erişimi

Yayımlama takviminin önceden duyurulması

Veriye ilişkin yayımlama takvimi: Yayımlama takvimi kamuoyuna önceden duyurulmaktadır. Her yılın ilk işgünü internet sitemizde yayımlanmaktadır.

Veri yayımlama takviminin internet adresi: [Veri Yayımlama Takvimi](#)

	<p>Veri dağıtım politikası: İnternet sayfasında ilgili ayın yayını gerçekleştikten sonra, bankamız internet yayın abonelik sistemine üye kurum ve kuruluşlara bilgi verilmektedir. Ayrıca, veri setine ait seçilmiş tablolar TCMB Elektronik Veri Dağıtım Sistemi'nde yayımlanmaktadır.</p>
Eş zamanlı yayımlama	<p>Tüm kullanıcılar ile aynı anda paylaşılıp paylaşılmadığı: Paylaşıyor.</p> <p>Basın veya diğer belirli kullanıcılar ile özel anlaşmalar kapsamında verinin önceden paylaşılıp paylaşılmadığı: Hayır</p>
Bütünlük	
Resmi istatistiklerin üretilmesine ilişkin şartlar, koşullar ve gizlilik	<p>Veri üreten kuruluşlar ile veri paylaşımı ve koordinasyon: Özel Sektörün Yurt Dışından Sağladığı Kredi borcu İstatistiklerinde istenilen formattaki veriler, "Türkiye Brüt Dış Borç Stoku" tablolarında yayınlanmak üzere Hazine ve Maliye Bakanlığı'na gönderilmektedir.</p> <p>Bireysel cevaplayıcılara ait verinin gizliliği: Söz konusu veriler, 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanununun 25 Nisan 2001 tarih ve 4651 sayılı Kanunla değiştirilen 43.maddesinin 5.fıkrasında yer alan "...Banka, toplanan istatistikî bilgilerden kişisel ve özel nitelikte olanları yayımlayamaz, açıklayamaz, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu dışında resmi veya özel herhangi bir makama veremez. Bu bilgiler istatistikî amaçlar dışında ve ispat aracı olarak kullanılamaz" hükmü gereğince "gizlilik ilkesi" çerçevesinde değerlendirilecek ve üçüncü kişilere açıklanmayacaktır."</p> <p>İstatistik üretiminde çalışanlar, olanaklar, finansman: Toplamda 6 kişi çalışıyor olup, çalışanların hepsi üniversite/yüksek lisans mezunudur. Bilişim kaynakları açısından bir sorun bulunmamaktadır. Tablo hazırlama sürecinde herhangi bir teknik sorunla karşılaşıldığında Bankamız Bilgi İşlem birimi tarafından gerekli teknik destek sağlanmaktadır.</p> <p>Kullanıcı ihtiyaçlarının izlenmesi: Yılda bir kez olmak üzere web ortamında "İstatistik Kullanıcı Anketi TCMB Uygulaması" çalışması yapılmaktadır.</p> <p>Kalite politikası: Verilerin uluslararası standartlarla tam uyumlu yayımlanması; zamanlılık ve tutarlılık açısından öncü ülkelerden biri olmak.</p> <p>Kalitenin izlenmesi: Verilerin kalitesine ilişkin bir sorun bulunmamaktadır. Dolayısıyla, bu konuda planlanan herhangi bir girişim bulunmamaktadır.</p> <p>İstatistiklerin yansızlığı: Banka ve firmalardan alınan tüm istatistikî veriler, Dış Krediler Takip (DKRT) sistemi aracılığıyla toplulaştırılmakta ve gerekli kontroller yapıldıktan sonra doğrudan tabloya yansıtılmaktadır. İstatistikler yansızdır.</p> <p>Veri kaynakları: Banka ve firmalardan alınan bildirim formları.</p> <p>Yöntem: Banka ve firmalardan alınan bildirim formları DKRT sistemine aktarılmakta ve tablolar bu veri tabanından oluşturulmaktadır. Herhangi bir örnekleme veya tahmin yöntemi kullanılmamaktadır.</p> <p>Dağıtım şekilleri: Veriler, pdf ve excel olarak web sitemizde yayımlanmakta olup, referans dönemin gelişmeleri de aynı yerde özetlenmektedir. Veri setinden seçilmiş tablolar ayrıca Elektronik Veri Dağıtım Sistemi (EVDS)'nde yayımlanmaktadır.</p> <p>İstatistiklerin hatalı yorumlanması ve yanlış kullanımına ilişkin görüş belirtme/tektezip: Veriler yayımlandıktan sonra yayım organlarında hatalı kullanımı önlemeye yönelik düzenli bir takip yapılmaktadır.</p>

	<p>İstatistiksel veri toplama, işleme ve dağıtımdaki şartlar ve koşulların açıklanması: Önceden duyurulan yayım takvimine uygun olarak verilerin zamanında yayımlanması.</p> <p>Mevsimsel düzeltme: Veriler, mevsimsellik içermemekte olup, mevsimsel düzeltme yapılmamaktadır.</p> <p>İstatistiğin toplanması, işlenmesi ve dağıtılması süreçlerinde bağlayıcı olan mevzuat:</p> <ul style="list-style-type: none"> 1211 Sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanunu (25.4.2001 tarih, 4651 sayılı Kanun ile değiştirilen şekli) Madde 43 Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 sayılı Karar
Yayımlanmadan önce veriye devlet birimlerinin içeriden erişimi	Yoktur.
İstatistiklerin yorumlanarak yayımlanması	Yorum yapılmadan yayımlanmaktadır.
Yenileme ve yöntemdeki büyük değişikliklerin önceden bildirimi	<p>Revizyon takvimi: Özel Sektörün Yurt Dışından Sağladığı Kredi Borcu İstatistiklerinde, uzun vadeli kredilerde 2002, kısa vadeli kredilerde 2004 yılına kadar olan verilerde her dönem revizyon yapılabilmektedir.</p> <p>İlk verinin ve revize edilmiş verinin tanımlanması: Herhangi bir dönem için ilgili ayda, bir önceki ayın yayımına göre oluşabilecek farklılıklar, uzun vadeli kredilerde 2002, kısa vadeli kredilerde 2004 yılına kadar olan kredi stokunda yapılabilecek kullanım ve geri ödeme değişikliklerinin yansımadır.</p> <p>Metodoloji, veri kaynağı ve istatistiksel tekniklere ilişkin büyük değişikliklerin önceden duyurulup duyurulmadığı: İstatistiklerde veya metodolojide gerçekleşecek değişiklikler önceden duyurulmaktadır.</p>
Kalite	
İstatistiklerin hazırlanmasında kullanılan yöntem ve kaynaklara ait dokümantasyonun yayımlanması	İstatistiklerin hazırlanmasında kullanılan yöntem ve kaynaklara ilişkin açıklamalar bu metaveri dokümanında yer almaktadır.
Bileşen detayının, ilgili veri ile uyumlaştırmanın, kabul edilebilirliğinin güvencesini sağlayan ve istatistiksel çapraz sorguları destekleyen istatistiksel çerçevenin yayımlanması	Verinin içsel tutarlılığı: İstatistikler veri seti içerisinde birbirleriyle tutarlıdır.
	Verinin zamansal tutarlılığı: Karşılaştırılabilir zaman serileri, uzun vadeli kredilerde 2002, kısa vadeli kredilerde 2004 yılından başlamaktadır. Söz konusu istatistiklerde seri kırılmaları mevcut

	değildir.
	Verinin sektörler arası ve alanlar arası tutarlılığı: Özel Sektörün Yurt Dışından Sağladığı Kredi İstatistikleri, diğer veri kaynakları veya istatistikler ile uyumludur.
Notlar	
Metaverinin son güncellenme tarihi	16/08/2018

“Özel Sektörün Yurt Dışından Sağladığı Kredi Borcu İstatistikleri”ne İlişkin Yöntemsel Açıklama

Veri Yönetişimi ve İstatistik Genel Müdürlüğü
Ödemeler Dengesi Müdürlüğü

İçindekiler

I- TANIMLAR.....	9
II- TÜRKİYE'DE ÖZEL SEKTÖRÜN DIŞ BORÇLARININ DERLENMESİ	9
III- "ÖZEL SEKTÖRÜN YURT DIŞINDAN SAĞLADIĞI KREDİ BORCU" ANA BAŞLIĞI ALTINDA YAYINLANAN VERİLERE İLİŞKİN KAPSAM VE SINIFLAMALAR	9

I- TANIMLAR

Yerleşiklik

Dış borç istatistiklerine ilişkin iki temel kavram bulunmaktadır. Bunlardan "**ekonomi**" bir hükümet tarafından idare edilen coğrafi bölgeyi ifade ederken, "**yerleşikler**" bir ekonomide bir yıldan fazla süre ile devamlı ve düzenli olarak ikamet eden, o ekonomi içerisinde faaliyette olan kurum ve kişileri ifade etmektedir.

Dış Borç Stoku

Dış borç stoku, herhangi bir tarih itibarıyla kullanımı gerçekleştirilmiş olan ve bir ekonomide yerleşik kişilerin yerleşik olmayanlara borçlu olduğu; ilerideki bir tarihte anapara ve/veya faiz ödemesi/ödemeleri yapılmasını gerektiren cari, şartlı olmayan yükümlülüklerin bakiyesidir.

Vade

- **Kısa Vade:** Orijinal vadesi 1 yıla kadar (365 gün dahil) olan kredileri içermektedir.
- **Uzun Vade:** Orijinal vadesi 1 yıldan uzun olan kredileri içermektedir.

Faiz

- **Sabit Faiz:** Kredi sözleşmesinde belirtilen ve kredi vadesi süresince değişmeyen faiz oranıdır.
- **Değişken Faiz:** Kredi sözleşmesinde belirtilen değişken bir referans göstergeye bağlı olarak kredi vadesi süresince artıp azalabilen faiz oranıdır.

II- TÜRKİYE'DE ÖZEL SEKTÖRÜN DIŞ BORÇLARININ DERLENMESİ

1- Yasal Dayanak

Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karar'ın 17'inci maddesinin (a) fıkrasının 2. ve 3. paragraflarında sayılan ve takibi Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından gerçekleştirilen kamu kurum ve kuruluşlarının yurt dışından sağladığı uzun vadeli kredilerin dışında, Türkiye'de yerleşik kişilerce yurt dışından temin edilen bir yıldan uzun vadeli krediler ile Türkiye'de yerleşik kişilerce yurt dışından sağlanan kısa vadeli kredilerin takibi Bankamızca yapılmaktadır.

2- Derleme Yöntemi

Özel sektörün yurt dışından sağladığı uzun ve kısa vadeli kredilerin borçlu ve alacaklı bilgileri, döviz cinsi, kullanım, anapara/faiz ödemeleri ve ödeme planları şeklindeki kredi ayrıntıları işlemlere aracılık eden bankalar tarafından Bankamıza işlem bazında gönderilen bildirim formlarından derlenmektedir.

Söz konusu akım veriler Uluslararası Para Fonu, Ödemeler Dengesi ve Uluslararası Yatırım Pozisyonu 6.ncı El Kitabı paralelinde Bankamızca aylık olarak yayınlanan Ödemeler Dengesi İstatistiklerine yansıtılırken, kullanım ve geri ödemelerden oluşturulan ve ilgili dönem sonu kurlarından ABD dolarına dönüştürülen stoklar, Uluslararası Para Fonu, Dış Borç İstatistikleri El Kitabı paralelinde, Bankamızca yayınlanan Uluslararası Yatırım Pozisyonuna yansıtılmakta ayrıca, "Türkiye Brüt Dış Borç Stoku" tablolarında yayınlanmak üzere Hazine ve Maliye Bakanlığı'na da gönderilmektedir.

III- "ÖZEL SEKTÖRÜN YURT DIŞINDAN SAĞLADIĞI KREDİ BORCU" ANA BAŞLIĞI ALTINDA YAYINLANAN VERİLERE İLİŞKİN KAPSAM VE SINIFLAMALAR

1- Kapsam

- **Özel Sektörün Yurt Dışından Sağladığı Uzun Vadeli Kredi Borcu**

Kamu bankaları hariç özel bankalar, bankacılık dışı finansal kuruluşlar ile finansal olmayan kuruluşlar (Kamu İktisadi Teşebbüsleri hariç) ve gerçek kişilerin yurt dışından sağladığı uzun vadeli nakit krediler, yurtdışındaki tahvil

ihraçları ile ithalatın finansman şekillerinden mal mukabili ve kabul kredili mal mukabili ödeme haricindeki diğer vadeli ödeme şekillerine göre oluşan vadesi bir yıldan (365 günden) uzun ticari kredileri içermektedir.

- **Özel Sektörün Yurt Dışından Sağladığı Kısa Vadeli Kredi Borcu**

Kamu bankaları hariç özel bankalar, bankacılık dışı finansal kuruluşlar ile finansal olmayan kuruluşlar (Kamu İktisadi Teşebbüsleri hariç) ve gerçek kişilerin yurt dışından sağladığı kısa vadeli nakit kredileri içermektedir.

- **Özel Sektörün Yurt Dışından Sağladığı Kredi Borcunun 1 Yıla Kadar Olan Vade Dağılımı**

Kamu bankaları hariç özel bankalar, bankacılık dışı finansal kuruluşlar ile finansal olmayan kuruluşlar (Kamu İktisadi Teşebbüsleri hariç) ve gerçek kişilerin yurt dışından sağladığı uzun vadeli kredilerin 1 yıla kadar olan anapara ödemeleri ile söz konusu kuruluşların kısa vadeli kredilerinin anapara ödemeleri toplamından oluşmaktadır.

2- Sınıflamalar

a- Borçlu Sınıflaması

i-Finansal

Bankalar: Kamu bankaları hariç özel bankaları içermektedir.

Bankacılık Dışı Finansal Kuruluşlar: Finansal Kiralama, Sigorta ve Faktoring kuruluşlarını içermektedir.

ii. **Finansal Olmayan:** Kamu İktisadi Teşebbüsleri hariç özel şirketleri ve gerçek kişileri içermektedir.

b- Tür Sınıflaması

- **Krediler:** Yurtiçinde yerleşik borçlunun bir sözleşmeye bağlı olarak doğrudan yurtdışında yerleşik bir kreditörden sağladığı sabit veya değişken faizli fonlardır.
- **Tahvil:** Yurtiçinde yerleşik kişiler tarafından yurtdışında ihraç edilen sabit veya sözleşmeyle belirlenmiş değişken faizli borç senetleridir.
- **Yabancı Sermaye Sayılan Krediler:** Yurtiçinde yerleşik borçlu kuruluşun yüzde 10 veya daha fazla yabancı payına sahip yurtdışındaki yabancı ortağından veya yurtdışındaki iştirakinden sağladığı kredilerdir.
- **Ticari Krediler:** Yurtiçinde yerleşik alıcının (ithalatçının) yurtdışında yerleşik satıcıdan (ihracatçı) vadeli mal alımı yoluyla sağladığı, firmaların birbirlerine açtıkları kredilerden oluşmakta olup, yurtdışında yerleşik bir bankanın dış ticaretin finansmanı amacıyla yurtiçinde yerleşik alıcıya sağlamış olduğu krediler "Kredi" sayılması nedeniyle ticari krediler kalemi altında sınıflandırılmamaktadır.